

หยุด ! คิดเหมือนผมไหม...? < ค. ค ว า ย > กำลังจะกลับมา

นำเสนอเมื่อ : 22 มิ.ย. 2552

ค.ควายกำลังจะกลับมา!

เจ้าทุยครวญ

เอี้ยงจำ เอี้ยงเอี้ยงจำ

ไปไหนหนา ไม่ชี้หลัง

วันวาน น่องร้องดัง

วันนี้ช่าง เจียบเสียงจริง

หรือว่า น่องไปไหน

บินไปไกล เจอเสือสิงห์

หรือว่า น่องถูกยิง

น่องจึงทิ้ง พี่ทุยไป

หรือว่า ทุ่งนาพี่

จะไม่มี ให้อาศัย

อีกหน่อย พวกคนไทย

จะเปลี่ยนไป ทำนาปาล์ม

หมดนา จะทำแล้ว

ทุยไม่แคล้ว ถูกเหยียดหยาม

อยู่ไป ไม่ก็ยาม

ถูกคนถาม ชื้อฆ่าแกง

อยู่ไป ไร้ความหมาย

เมื่อเจ้านาย คิดกินแหนง

บอกขาย เขามาแกง

โอ้หมดแรง หมดคู่เคียง

เอียงไป อยู่ไหนเล่า

ทำไมเจ้า ไม่ส่งเสียง

หรือไป อยู่วังเวียง

ทิ้งทุ่งนา ให้ทุยคอย.

...หยาดกวี...

๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๒

**“สมัยก่อนมีควายเยอะ หมู่บ้านนี้มีประมาณ ๕๐๐ ตัว พอถึงปี ๔๒
ทั้งหมดเหลือควายอยู่ ๖๗ ตัว”**

“ขายควาย ๘ ตัว ซื้อรถไถได้ ๑ คัน ช่วงนั้นหมู่บ้านมีรถไถเกือบ ๕๐ คัน”

ชาวบ้านม่วงหวาน-โคกเจริญ ตำบลจันตุม ให้คำตอบแก่เจ้าหน้าที่โครงการรักษ์ป่า สร้างคน ๘๔ ตำบล วิถีพอเพียง เมื่อครั้งที่มีโอกาสไปเยี่ยมกลุ่มอนุรักษ์ควายไทยของหมู่บ้าน แม่จะเป็นประโยคเพื่อตอบคำถาม แต่เนื้อความก็ได้บอกเรื่องราวเอาไว้มากมายอย่างเช่น หมู่บ้านนี้เคยมีควายมากถึง ๕๐๐ ตัว จำนวนควายขนาดนี้นับว่าเป็นฝูงใหญ่เอการ จะต้องมีบวกน้ำ (ปลักโคลน) ให้ควายลงนอนแช่จำนวนไม่น้อย และจะต้องมีงานให้ควายเหล่านี้ทำงานเป็นจำนวนมากเพราะควายกับสังคมไทยแต่เดิมมาไม่เคยเลี้ยงควายไว้กินเนื้อ แต่เลี้ยงไว้ใช้งาน

แต่เมื่อ ๙ ปีที่แล้ว จำนวนควายลดลงเหลือเพียง ๖๗ ตัวเท่านั้น จำนวนตัวเลขของควายที่หายไป แทนที่ด้วยจำนวนรถไถ (ควายเล็ก) ๔๐ คัน ก็เพราะจำนวนควาย ๘ ตัว จึงจะได้ควายเหล็กมา ๑ คันนั่นเอง

พ่อนุช สายนุตร ประธานกลุ่มอนุรักษ์ควายไทย เล่าถึงความเป็นห่วง ชาวบ้านเดือดร้อนเรื่องต้นทุนการทำเกษตรและต้องการลดต้นทุนลง ซึ่งเป็นช่วงที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบล ได้จัดงบประมาณมาให้จำนวนหนึ่งแสนบาท จึงได้มีการรวมตัวกันตั้งกลุ่มอนุรักษ์ควายไทย เมื่อปี ๒๕๔๓

ถือเป็นทุนตั้งต้นนำไปซื้อควายมาได้ ๑๐ ตัว และได้รับการสนับสนุนจากมูลนิธิหมู่บ้าน ให้ควายมาสมทบอีก ๔๘ ตัว จึงได้กระจายควายจำนวนดังกล่าวนี้ไปให้สมาชิกของกลุ่มฯ ช่วยกันเลี้ยง โดยมีข้อตกลงว่าแม่พันธุ์ตัวหนึ่งตกลูก ต้องส่งคืนให้กลุ่ม ๑ ตัว เพื่อทางกลุ่มจะได้นำไปให้สมาชิกใหม่เลี้ยง เป็นการขยายสมาชิกเพิ่มอีกนั่นเอง

เรื่องนี้ชาวบ้านมีข้อมูลว่า ควายเริ่มตั้งท้องได้ตั้งแต่อายุ ๓ ปี ใช้เวลาตั้งท้องประมาณ ๑๐ เดือน ตกลูกปีละ ๑ ตัว ตลอดอายุขัยจะมีลูกได้ถึง ๑๘ ตัว ควายมีอายุขัยโดยเฉลี่ยประมาณ ๒๕ ปี

ท่านประธานฯ นุช หน้ะรินเมื่อตอบว่า “ ขณะนี้กลุ่มฯ มีสมาชิก ๑๒๑ ครัวเรือน และมีควายเพิ่มขึ้นถึง ๔๘๐

ตัวแล้ว”

ผลต่อเนื่องจากการเลี้ยงควายของชาวบ้านคือ ชี้ควายที่ชาวบ้านนำมาใช้แทนปุ๋ยเคมีโดยมีการคิดค่าใช้จ่ายออกมามากว่าๆ แล้วว่า
ที่นา ๑ ไร่ ใช้ปุ๋ย ๑ กระสอบราคา ๑,๓๐๐ บาท ถ้าเป็นชี้ควายต้องใช้ประมาณ ๑ ตัน ราคาประมาณ ๑,๐๐๐ บาท
แต่ผลที่ได้คือใช้ปุ๋ยเคมีผลผลิตจะงามแค่ ๒ เดือน ก็ต้องใส่เพิ่ม ใช้ชี้ควายผลผลิตจะงามอยู่ ๒ ปี และทำให้ดินดีไม่แห้งแตกอีกด้วย
ชี้ควายที่เหลือใช้สามารถขายให้กับกลุ่มทำปุ๋ยอินทรีย์ราคากระสอบละ ๔๐-๕๐ บาท (๓๐ กิโลกรัม) โดยชาวบ้านคนหนึ่งยืนยันว่า
จะทยอยขายชี้ควายปลดหนี้ไปเรื่อยๆ จนกว่าจะหมด พอถึงหน้าทำนา
ก็จะเอาควายไถนาแทนควายเหล็กซึ่งยังช่วยลดต้นทุนการไถพลังงานได้จำนวนมาก
โดยเฉพาะในช่วงที่ราคาน้ำมันแพงที่สุดเมื่อปีที่ผ่านมา

.....

ขอบคุณครับ<http://blog.spufriends.com/spufcontent5/788>